

Αναπτυξιακή Ψυχολογία

ΜΚ0939

Διάλεξη 1:

Εισαγωγή στην Αναπτυξιακή Ψυχολογία

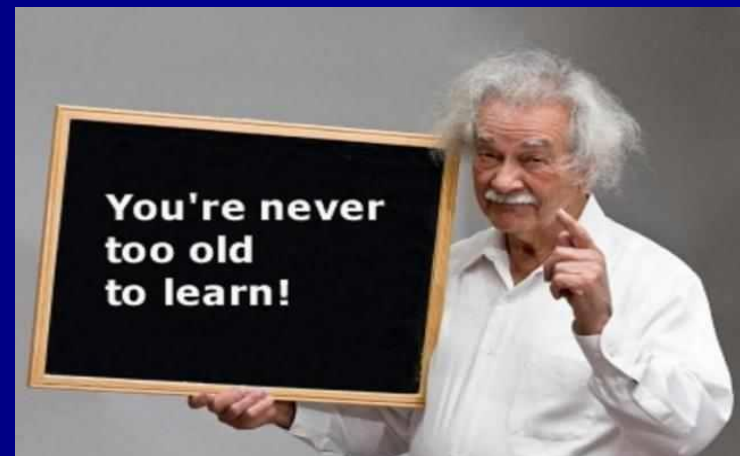
Κολοβελώνης Αθανάσιος

Θέματα Διάλεξης

- Το πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας
- Η δια βίου προσέγγιση στην ανάπτυξη
- Σημαντικά θέματα στην αναπτυξιακή ψυχολογία

Το πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας (1)

- Τι εξετάζει η αναπτυξιακή ψυχολογία;
 - Αλλαγές στη σκέψη και στη συμπεριφορά καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής
 - Όχι μόνο στην παιδική ηλικία – βρεφική ηλικία, εφηβική ηλικία, ενήλικες, Τρίτη ηλικία

Το πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας (2)

- Τι εννοούν οι αναπτυξιακοί ψυχολόγοι με τον όρο «ανάπτυξη»
- Η διαδοχή των σωματικών, ψυχολογικών και κοινωνικών αλλαγών που μετέρχονται τα ανθρώπινα όντα καθώς μεγαλώνουν
 - Κύρια «αλλαγή»
 - Ποσοτική αλλαγή (π.χ. Αριθμός λέξεων στο λεξιλόγιο του παιδιού)
 - Ποιοτική (π.χ. ικανότητα κατανόησης σύνθετων εννοιών)
- Εξέταση των αιτίων της ανάπτυξης
 - Εξέταση της ανάπτυξης σε πολλούς τομείς: Π.χ. γλωσσική ανάπτυξη, κοινωνική ανάπτυξη, συναισθηματική ανάπτυξη

Το πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας (2α)

Αντιλήψεις για την ανάπτυξη του παιδιού

- 16^{ος} αι. Ενήλικος σε μικρογραφία
- 17^{ος} αι. Φύσει κακό – φύσει καλό – *tabula rasa* – το παιδί ως ιδιοκτησία
- Σύγχρονη αντίληψη: *sui generis* (το παιδί διαφέρει από τον ενήλικα τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά, είναι αναπτυσσόμενο άτομο έχει ιδιαίτερες ανάγκες, και απαιτεί φροντίδα και προσοχή)

Το πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας (3)

Τομείς της Ανάπτυξης

Βιοσωματικός-ψυχοκινητικός: ασχολείται με τη φυσική ή βιολογική ανάπτυξη. Μελετά τις μεταβολές στο σώμα και τα όργανα του και τους τρόπους χρήσης αυτών (π.χ. κινητικές δεξιότητες).

Γνωστικός: περιλαμβάνει τις μεταβολές στη λογική και τη σκέψη, την απόκτηση της γλώσσας και τους τρόπους μάθησης. Μελετά πως οι άνθρωποι αντλούν και επεξεργάζονται πληροφορίες από το περιβάλλον τους.

Ψυχοκοινωνικός-συναισθηματικός: αναφέρεται στις αλλαγές στα συναισθήματα και στην κοινωνική ανάπτυξη του παιδιού. Μελετά τις σχέσεις με την οικογένεια, τους συνομηλίκους, την ανάπτυξη ταυτότητας.

Το πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας (4)

- Πως εξετάζεται η ανάπτυξη
 - Πειραματικός σχεδιασμός
 - Διαχρονική έρευνα (longitudinal)
 - Συγχρονική (cross-sectional)
 - Ερευνητική μέθοδος
 - Παρατήρηση, πείραμα, ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις
 - Αντικειμενικότητα – Εγκυρότητα - Αξιοπιστία

Το πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας (5)

- Γιατί εξετάζουμε την ανάπτυξη
 - Προσωπική κατανόηση και αυτοανακάλυψη
 - Αν μπορούμε να κατανοήσουμε τις ρίζες και το ιστορικό των αλλαγών που μας έφεραν στο παρόν μπορούμε να καταλάβουμε καλύτερα τον εαυτό μας
 - Πρόβλεψη για το μέλλον
 - Αν συνδυάσουμε την ενορατική γνώση για το παρελθόν με πληροφορίες για τα σημερινά χαρακτηριστικά και συνθήκες θα μπορούμε καλύτερα να αντιμετωπίσουμε το μέλλον με τους δικούς μας όρους

Η δια βίου προσέγγιση στην ανάπτυξη (1)

Χαρακτηριστικά της δια βίου προσέγγισης στην ανάπτυξη

1. Η ανάπτυξη συντελείται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής

Δεν εστιάζεται σε μία συγκεκριμένη ηλικιακή περίοδο

2. Η ανάπτυξη είναι πολυδιάστατη

Η ανάπτυξη συντελείται σε πολλούς τομείς

Η δια βίου προσέγγιση στην ανάπτυξη (2)

3. Η κατεύθυνση της ανάπτυξης δεν είναι σταθερή

Κάποιοι τομείς μπορεί να αναπτυχθούν ενώ άλλοι να ατονήσουν

4. Η ανάπτυξη είναι «πλαστική»

Μπορεί να πάρει πολλές κατευθύνσεις

Η δια βίου προσέγγιση στην ανάπτυξη (3)

6. Η ανάπτυξη μελετάται πολύπλευρα

Πολλές επιστήμες συμβάλλουν στην εξέταση της ανάπτυξης

7. Η ανάπτυξη επηρεάζεται από το περιβάλλον

Η δια βίου προσέγγιση στην ανάπτυξη (4)

Συμβατικός καθορισμός περιόδων ανάπτυξης

Προγενετική περίοδος (σύλληψη – γέννηση)

Βρεφική ηλικία (γέννηση – 2 1/2 ετών)

Νηπιακή ηλικία (2 1/2-6 ετών)

Παιδική ηλικία (6-12 ετών)

Εφηβεία (12-19 ετών)

Ενήλικη ζωή (19-65 ετών)

Τρίτη ηλικία (65 ετών +)

Σημαντικά θέματα στην αναπτυξιακή ψυχολογία (1)

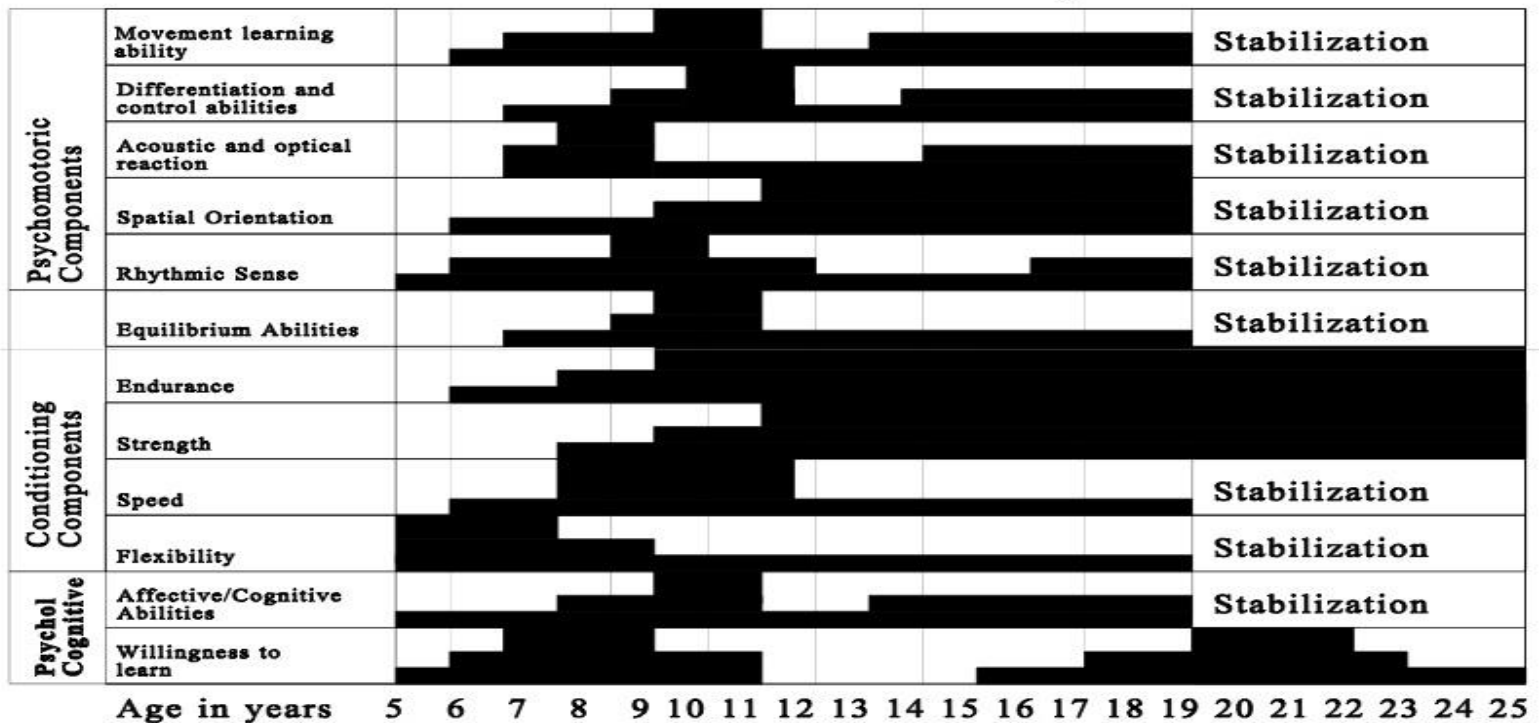
- Το σχήμα της ανάπτυξης
 - Είναι η ανάπτυξη συνεχής (σταδιακή συσσώρευση μικρών αλλαγών με τονισμό της ποσοτικής αλλαγής, π.χ. ανάπτυξη λεξιλογίου)
 - ή αποτελείται από στάδια διαφορετικά μεταξύ τους (απότομες ασυνεχής αλλαγές με τονισμό στην εμφάνιση ποιοτικών χαρακτηριστικών, πχ από το ψέλισμα, στην ομιλία);

Σημαντικά θέματα στην αναπτυξιακή ψυχολογία (2)

- Οι κρίσιμες περιόδους
 - Κρίσιμη περίοδος είναι η χρονική περίοδος της ανάπτυξης κατά την οποία εξωτερικά γεγονότα έχουν μέγιστες επιδράσεις
 - Στις κρίσιμες περιόδους συγκεκριμένα περιβαλλοντικά ερεθίσματα είναι απαραίτητα για την ομαλή συνέχιση της ανάπτυξης

Οι κρίσιμες περιόδους

Implications for Motor Performance Model of Sensitive Phases for Trainability -Former GDR

Model in Anlehnung an Lehrbrief 23 TA -Modified from presentation Norbert Hatzack, 1993

Copyright © Allyn & Bacon 2000

Σημαντικά θέματα στην αναπτυξιακή ψυχολογία (3)

- Η φύση της ανάπτυξης
- Κληρονομικότητα vs Περιβάλλον
 - Κληρονομικότητα: αναφέρεται σε χαρακτηριστικά και ικανότητες που είναι γενετικά καθορισμένα και ξεδιπλώνονται βαθμιαία – **ωρίμανση**
- Περιβαλλοντικές επιρροές
 - Βιολογικές (πχ. Κάπνισμα εγκύου)
 - Κοινωνικές (πχ. Ανατροφή παιδιών)

Σημαντικά θέματα στην αναπτυξιακή ψυχολογία (4)

- Η έννοια της Μάθησης
 - Η μάθηση είναι λειτουργία που σχετίζεται με την άμεση ή έμμεση εμπειρία
 - Ο όρος αναφέρεται στις αναπτυξιακές αλλαγές που είναι αποτέλεσμα εμπειρίας ή άσκησης και το αποτέλεσμα της μάθησης είναι εξειδικευμένο ή εξατομικευμένο σε υψηλό βαθμό

Σύνοψη

- Το πεδίο της αναπτυξιακής ψυχολογίας
- Η δια βίου προσέγγιση στην ανάπτυξη
- Σημαντικά θέματα στην αναπτυξιακή ψυχολογία

Εργασία

- Κάντε μία συνέντευξη με ένα άτομο 3ης ηλικίας και γράψτε το δικό σας άρθρο (500-1000 λέξεις).
- Εστιάστε τη συνέντευξη στα εξής θέματα:
 - Πως ήταν η ζωή τους;
 - Ποιες ήταν οι μεγαλύτερες επιτυχίες, απογοητεύσεις, προκλήσεις στη ζωή τους;
 - Τι έμαθαν;
 - Τι θα έκαναν διαφορετικά;
 - **Τι συμβουλές θα έδιναν στους νεώτερους;**

Η εργασία θα πρέπει να παραδοθεί
μέχρι 30-5-2014 σε ηλεκτρονική
μορφή
(akolon@pe.uth.gr)

Βιβλιογραφία

■ Βιβλία

Cole, M., & Cole, S.R (2002). Η ανάπτυξη των παιδιών (Α Τόμος). (σελ. 25 – 94). Αθήνα: Τυπωθήτω

■ Internet

- <http://psychology.about.com/library/weekly/aa041500a.htm>
- http://sesd.sk.ca/psychology/psych30/topics/module_1.htm